

A szocialista tanügyi statisztika a decentralizálással egyidejűleg komoly és mélyreható elméleti megalapozást kíván, amely munka újból a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium és a Központi Statisztikai Hivatal érdekelt funkcionáriusaira vár. Ebbe a munkába be kell vonni az egész tanügyi apparátust is. Az elméletnek és gyakorlatnak így létrejövő egysége biztosítja majd az eredményt: a szocialista tanügyi statisztika és ezen keresztül szocialista közoktatásunk további fejlődését.

GÁBOR ANDOR:

Személyi adatgyűjtőiv*

Nem mondom, hogy az általános (nép-) iskolák és középiskolák nevelői és egyéb besorolt alkalmazottai ne töltsék ki azt a személyi adatgyűjtő ívet, amit a vallás- és közoktatásügyi minisztérium statisztikai osztálya 1027—1—1/1950. szám alatt hozzájuk eljuttatott. Sőt azt mondom, hogy töltsék ki, mert a VKM nyilván valami jó és hasznos dolgot akar ezen az alapon összeállítani. De azt is mondom, hogy örülök, hogy ezelőtt csaknem ötven évvel a tanári vizsgát nem tettem le s nem lettem középiskolai nevelő. Mert attól tartok, nem tudnám az adatgyűjtőívet helyesen kiállítani...

Elolvastam ugyanis magát a személyes adatgyűjtőívet (ami két sűrűn telenyomatott oldal) és a hozzámellékelt utasítást is (ami négy sűrűn telenyomatott oldal) és láttam, hogy a statisztikát számokkal akarják csinálni a gyűjtőívből, tehát a negyvenöt fekete kockába számokat kell beleírnom. Úgy van. Az ember számokká alakítja át önmagát, családját, az iskolát, a tantárgyakat. Például, a családi állapotom, ha házas, akkor (6), ha nem házas, akkor (7), ha özvegy, akkor (8), ha elvált, akkor (9). Előírás szerint.

De a képesitésem minősége nem kevesebb, mint 33-féle lehet s ha a 33-ba nem fér bele a képesitésem, akkor egyéb képesitésem van, ami (34), vagy képesítés nélkül oktatok, ami (35). Ám ez semmi. A roppant egyszerű 26. kérdés ez:

„Milyen szaktárgyak tanítására van képesítve?”

Hogy erre számokkal felelhessek, el kell olvasnom az adatgyűjtőívhez mellé-

kelt Utasítás A-részében a „Szaktárgycsoportok jelzőszámait” s itt a következő döbbenetek várnak reám: A szaktárgyak nevének rövidítése és jelzőszámai 1-től 43-ig. Mert Gi-Gö-Ga, ami 12-t, 13-at és 10-et jelent, tulajdonképpen Gépírással, Görög nyelvvel és Gazdaságtannal egyértékűek. S a kéttárgyas szakcsoportok számai 44-től 96-ig futnak. És a három- és többtárgyas szakcsoportokéi 97-től 259-ig. Ha ALMANÉOR vagyok, akkor 232-t írok és Angolt, Magyarot, Latint, Németet és Oroszt tanítok, de ha GIGY-MANÉSZI a nevem, akkor 243-at írok és Gépírást, Gyorsírást, Magyarot, Németet és Szépírást oktatok. Ha ezt a 259 főből álló csapatot legyőztem, akkor, persze, legyűröm az általános iskolában és a középiskolában tanított 75 (hetvenöt) tantárgyat is, amik a 27. és 28. kérdőpontban tornyosulnak.

És — menetközben — bejegyzem, hogy hány órában helyettesítettem 1949 szeptember 1-e és 1950 augusztus 31-e között. Pontos feljegyzéseim erről nincsenek, — de beírhatom...

És „fegyelmi felelősségem tudatában” alá is írhatom az adatgyűjtőívet. Bár nem tudtam mindent számmá átalakítani. Például a házastársamat nem. Igaz, ott áll az íven, hogy ha pedagógus és nem tanít, akkor: (0), ha pedagógus és tanít, akkor: (3). De csak pedagógusokat lehet nőül venni? Mi van a feleségemmel, mennyi ő nem pedagógus és nem tanít, vagy ha nem pedagógus és tanít?

Egy szó mint száz: Én nem hiszem, hogy a VKM a számokat, amiket kap, nyugodt lélekkel a géphe bocsáthatja.

* Népszava, 1950. december 29.